

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
25 septembrie st. v.
7 octombrie st. n.

Este în fiecare duminică.
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 39.

A N U L XXIV.
1888.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Bate la ușe.

— Novelă, de Carmen Sylva. —

(Urmare.)

Vai vorbiră cât-va timp împreună: dar de vreme ce el cu dinadinsul nu pomenia de Vilma, nici ea nu mai îndrăzni să întrebe. În sfârșit se sculă zicându-i:

— Am voie să mai viu din când în când?

— În totdeauna, fu răspunsul.

Apoi îi sărută mâna și îndată după asta coborî delul în fuga calului, așa încât Leoniei i se făcea negru înaintea ochilor pân' a nu-l ști pe drumul mai bun de-alungul râului. Remase neclintită, ațintind ochii pe locul ce-l părăsise. Oare într' adevăr nu eră fericit? Jertfa ei cea grozav de mare... Nu, numai să nu cuget! Nu, să nu chem staffile! — Ieși pe terasa de piatră. Luna se arătă oglindindu-se în rîu, și în giurul ei steteau munții în tăcere solemnă și adâncă. Jos rîul curgea cu șgomot, aducând tot unde noue, er în zidurile ruinei sburau liliicii. Leonia se uită distrasă, cum luna aruncă umbrele lor pe ziduri. Și o cuprinse cu jale un dor nemărginit, încât par' că trebuia să-i crească aripe. Dar la ce folos aripe? se întrebă. Și aripele ar fi de gēba aici și nu s'ar putea întinde.

Vera îi aduse mulți musafiri; cei mai mulți veniau să vedă, cum trăia femeia încă tineră în acel cuib de cucuvae. Toți o găsiu pururea senină și incongiurată de sărăci și de bolnavi, cărora le devenise o mângăere și o scăpare. Se vorbea despre tămăduirile miraculoase ce le făcuse, și în curând n'o mai lăsară în pace; omenii veniau din satele cele mai depărtate ca să-i cēră ajutor. Preotul găsiu un mare sprigin în ea și se făcură prieteni buni lucrând împreună și la cultura grădinelor și a fructelor: în curând aduseră pometul din partea locului la o așa mare îmbunătățire, încât țeranii dobândiră un nou câștig. Leonia instalase și o școlă de cusut pentru fetele din sat, și o mulțime de șorturi erau atâr-nate în sala ei ca să le imbrace copilele când coseau.

Leonia avea de lucru din zori de zi până în sēră. Numai când se aușia acel sunet de copite de-alungul muntelui, tōte erau puse la o parte. Atunci se ivia ca un aer de mirēsă pe fața Leoniei și, de câte ori venia, îi pregătia scumpului oșpe cēsuri de liniște și de serbătore.

— E lucru de mirare! zise el odată, câte avem să ne spunem acuma, pe când mai înainte in-

cetase vorba și înțelegerea între noi. Leonia zimbî: »Inainte ne despărția o imputare tăcută.

— Imputarea nu me putea atinge decât pe mine, de ore-ce eu n'aveam dreptate.

— Nu cred, zise Leonia pe gânduri. Eu greșisem drumul pentru fericirea dtale și nu l'am putut găsi decât prin mijloce violente.

— Drumul fericirii mele? Dar, Leonio, crești că acum este găsit? Și unde a ramas fericirea ta?

— A mea? A mea venia în rēndul al doilea. A dumitale trebuia câștigată prin ori și ce luptă; acesta eră dreptul meu și datoria mea, chiar de m'ar fi costat viața.

Burkhard oșta de asemenea cu un gemet.

— O Leonio; în veci nu-mi voi putē iertă jertfa.

— Ba da, o vei putē-o! Sūnt atāt de mulțămită! zise femeia în curagiul ei eroic.

— Pentru că eu nu-ți mai pot amări viața, zise Burkhard cu durere.

— Pentru că nu mai sūnt o sarcină, nu mai sūnt piedica dintre dumneata și fericire, Burkhard.

— O Leonio! cine șcie, a cui orbire a fost mai mare.

Leonia își simți buzele înălbindu-se și le mușcă, dar zise cu un aer vesel:

— Dă-mi dreptul de a fi fost prorocă ursitoare. Ursita nu admite critică. Și fiind că am jucat puțin rolul ursitei, te rog să primești hotăririle mele fără împotrivire.

— Dar ursita e nesimțitoare și nu suferă.

— Și cine îți spune că eu sufer?

Burkhard se sculă și luându-i amēdoue mările, trecu încet cu degetul peste ele:

— Ved semnele martirului aici și în alte părți.

Ea își retrase mările și zise: »Semnele anilor, nimic mai mult«, și începū să povestēscă despre florile ei.

Prietenii, curioși de a află tōte, avură odată fericirea să fie față la o asemenea întrevedere. Nesimțind că s'ar fi convenit să-i lase singuri, dobândiră deosebita mulțămire de a putē povesti apoi la tōta lumea, cum el îi sărută mâna, cum ea îi spunea »amice«, cum intineria și totuș remănea cumpētată și dēmnă față cu el, cu ce respect o trată el și cum ea îi dojenise, când ei se făliu dinainte-i că nu călcaseră pragul dela Grossheimbach. »Cine me iubēșce, se duce acolo! zisesse ea. »Pe mine nu me superă: ce s'a făcut, s'a făcut după voința mea!«

Anii treceau, Burkhard începū să încăruntēscă, er Vilma nu-i dete un moștenitor. Când vorbea

Leonia de acésta, se incrunță fruntea lui Burkhard și el dicea: »Dacă cineva nu vré să asculte nici o povață!»

De altminteri remăseseră lucrurile între ei ca la întâia întrevvedere. Pe Vilma n'o numiau. Leonia șcidea destul despre ea prin alții. Vilma eră ca în trecut sórele, în giurul căruia se învêrtiau tóte; se făcuse și mai frumoasă, mai veselă și mândră, și cheltuiă mult din averea bărbatului seu. El îi împliniă ori ce dorință, și astfel Vilma eră fericită și pismuită de toți. Numai chestia copiilor deveniă din ce în ce mai serioasă; căci averea trecea la rudenii depărtate și Vilma rămânea fără nimic, decât nu avea copii. Ea își făcea mai puține gânduri despre acest fapt decât ceilalți. O vedeai într' una în toiul petrecerilor, pe când Burkhard semănă adeseori foarte obosit și mai mult răbdător decât vesel. Nu mai eră omul influent de odinioară, căci nu-i rămânea vreme să lucreze și trebuia să lase multe lucruri la o parte, de care mai înainte s'ar fi ocupat cu energie.

Odăile Vilmei erau mobilate cu multă eleganță; dar nicăiri nu se vedea urmă de vre-o lucrare; înse lângă ferestră eră o mică măsă cu vopsele; Vilma zugrăviă cu mare dibăcie flori pe mătase; acésta eră felul ei de binefacere; desemnurile zugrăvite de ea se împărțiau la loterii și la bazaruri, și admiratorii ei le cumpărau pe prețuri mari. Mult se schimbă Grossheimbach; mai mult decât Altwehringen, care își păstrase liniștea solemnă și sub noua stăpână.

Într'o zi de toamnă Leonia se întorcea dela vizitele ei de pe la bolnavi și se uită cum se schimbă vremea, cum se ridică ceta albă de pe râu, încungurând întregul castel cu o învăltoare albă. Leoniei îi plăcea în totdeauna ceta, căci lumină atât de bine odăile și tablourile, despărția atât de bine lumea din afară și producea efecte de lumină atât de frumoase de-alungul zidurilor întunecóse, care apăreau de doue ori mai mari și a căror podóbă de verdeta scelipiă ca plantele tropice dintr'o florărie.

Painjenii harnici țeseau mreșile cele din urmă și făceau poduri lungi dela un trandafir la altul. De fie-care fir se atărnă ceta în picături mari ca niște lanțuri de pietri scumpe. Erău painjenii mititei, verzi și roșii ca sângele, și apoi erău painjenii cei mari și toți țeseau cu mare silență. Leonia sta reșimată de ferestră, uitându-se la harnicele ființe, și nu se putea îndeajuns miră de formele regulate ce eșiau din piciorușele țesătorilor. De odată auzi zgomotul copitelor de-alungul delului. Pe vremea acésta? Să fie Burkhard?

Toni deschise ușa fără a anunța pe cineva; prin ea intră Vilma speriată. Leonia se duse uimită spre ea. Ce căută Vilma la ea? Dar înainte de a pute spune un cuvânt, tinera femeie se aruncă pe covor la picioarele ei și isbucnind în lacrimi, îi dișe:

— Țertă-me! Ah ertă-me! Ți-am făcut o nedreptate grozavă. Te rog să me erti! Înainte nu me va bine-cuvântă cerul!

— Pentru Dumnezeu, copilă dragă! dișe Leonia ridicând pe tinera femeie cu blândetă. Ce s'a întâmplat? Am fost eu vr' odată supărată pe dumneata? N'am fost incredințată, că vei face pe Burkhard fericit? Ce să ert?

— Dar eu nu l'am făcut fericit, dișe Vilma plângend, e atât de schimbat! La început nici n'am băgat de seamă, până ce nu mi-au spus-o alții. Și acum mi-e frică și nu știu ce să fac și sunt atât de prósă. Și el tot te mai iubeșce, te iubeșce mult, mai mult decât pe mine; e și natural să fie așa.

(Va urmă).

Lasă lumea . . .

Lasă lumea, totul lasă,
Vin cu mine 'n lunca désă,
Căci vom trece prin hucéguri
Cu copaci în rënd șiraguri,
Și cu tufe și cu flori
Și cu fluturi sburători . . .
Și ne-om duce pe costișe,
Pe cărările-i pezișe,
Lângă care curg părăuri
Mărginite de dudăuri,
Și-ți vei pune 'n cet la sin
Albi boboci frumoși de crin,
Și-ți vei pune la costișă
Albe flori de romaniță.
Țr dela mijloc de cale
Vom privi cu drag la vale
Și-om vedé cum pe irugă
Gârla merge să se scurgă,
Șerpuid cu apa-i sură
Până 'n jos la ezătură,
Lângă sălcile 'nșirate
Și cu crengile plecate,
Lângă móra de pe prunt
Cu morarul cel cărut,
Care șciece la povești,
De te miri și te uimești.

Lasă lumea, fii cuminte!
O să mergem mai 'nainte:
Printre tei cu crengi bogate,
Printre brași cu frunți înalte,
Printre fagi cuprinși de vrajă
Și mestécâni albi la cógă,
Prin păduri fără cărări
Pline numai de cântări.
Vom privi cum bate vântul,
Troenind de flori pământul
Și în pletele-ți stufoșe
Cum adună flori frumoșe:
Flori de tei, ace de brad,
Ce pe aripi de vânt cad,
Foi de fragi și foi de mure,
Ce cresc véra prin pădure.
Între bolți cu frunza lată
Cucul, merla fermecată,
Ne-or cântă 'n adins cu foc
De alean și de noroc;
Ne-or fi prieteni florile
Și priveghitorile,
Țr sburdalnicul zefir
Scumpul nostru musafir.

Lasă lumea! În pădure
Liniștea o să ne fure
Ca un hoș simțirile,
Gândul, amintirile;
Teii ramuri or s'aplece,
Vântul printre ele-a trece,
Și va bate din spre munte,
Netezindu-ne pe frunte,
Și va bate din poene
A recóre și a lene.
Țră mușchiu-o să se 'ntindă,
Somnul blând o să ne 'nchidă
Ochii noștri obosiți,
Obosiți și multămiți.
Eu și-s drag și tu-mi ești dragă:
Vom fugi de lumea 'ntrégă,

Vom fugi de-ale ei certe
Sgomotose și deșerte,
Și de toate depărtați
Vom dormi îmbrățoși,
Cu acelaș gând în minte,
Cu același dor ferbinte
Înrte bolți cu frunza desă . . .
Lasă lumea, totul lasă.

Ioan N. Roman.

Minunate sânt căile tale.

— Novelă. —

(Urmare.)

Apoi! . . . Nu ți-am povestit, ce s'a întâmplat a s'era la coterie?

»Istoria Poporanului cu fiul președintelui nostru?»

»Da, tocmai acea istorie!»

»Poporeanu și o strachină cu lapte! Nu-s nici de cum în stare să potrivesc aceste doue lucruri la o laltă.»

»Laptagiul vine de-a-dreptul dela Poporeanu...»

»Ha, etă cât despre combinațiunea lucrurilor, dară . . . mai departe?»

»Tinerul resvrător, omul de nimic, Stan Poporeanu . . . ca să-și resbune asupra mea, asupra noastră tuturor, a versat otravă în acest lapte, neligiuitul . . . nu veți ce față verđuiă are laptele . . . ca nici odată?»

Domnul Racovă mai ăilele trecute făcuse parte din un senat judecătoresc, care osîndese la mörte pe un otrăvitor, deci eră plin încă — dar pöte și scumpa sa soție, care și ea se interesase förte mult de acea afacere, eră plină încă, — de peripețiile procesului.

Domnul Racovă se speria.

»In adevăr și mie îmi pare că . . . ăise el scăpând din mâni periuța cu care voiă să-și frece dinții.

»Negreșit că este otrăvit«, afirmă soția-sa din nou, »trebuie deci să faci îndată aretare la parchet«.

»Mai întei trebuie să facem o constatare . . .« reincepü magistratul.

»Forme, erăș forme«, i tăia dömna cuvântul, »vrei să me ofticezi cu formele tale. Eu-ți spui de aretare, tu-mi respunđi: constatare«.

»Tare, care, mare, nare . . . mulier taceat în eclesia«, făcü domnul Racovă eșindu-și puțin din răbdări. »Că și bine mi-ar sedé mie unui jude regal«, continuă el dându-și ultima perietură de per și tocmindu-și mustățile, »ca luându-me după capul teu — rochiă lungă, minte scurtă — să me dau de gol și să me fac de risul lunei. Ori ce denunțare trebuie să fie precedată de constatarea faptului.«

»Poți tu să-mi tot spui la verđi și uscate«, observă dömna necăjită, »ce șciü eu ce-mi indrugü, vorbindu-mi când latineșce, când româneșce.«

»In casul present«, reluă domnul Racovă cu aer de magistrat, »pentru a puté sustiné o acușățiune în contra ori cui. . . .«

»Cum în contra ori cui! este, vorba de Stan Poporeanu«? îl intrerupse soția-sa cu dispreț.

»Asă dar, o acușățiune în contra lui Stan Poporeanu va trebui mai înainte de töte să vedim până la evidentă, cumcă acest lapte presupus otrăvit, conține în adevăr otravă în sine.«

»Dar pentru ce ne-a dat Dumneđu eu ochii«, observă dömna.

»Esistența seu ființa unei otrăvi în lapte seu în ori ce alt lucru nu se pöte recunöșce prin simpla vedere, nu se pöte constatá cu ochii, ș-apoi decă chiar am fi în stare să facem noi acésta, nu s'ar admite părerea noastră.«

»De ce nu? obiectă dömna.

»Fiind că sântem mai întei parte interesată, al doilea fiind că asemenea constatare nu este de competența noastră, care sântem niște laici în asemenea materie . . .«

»Să trimitem dară laptele la medicul tribunalului ca să facă el constatarea.«

»Bine ăici«, replică domnul Racovă dându-și cu palma peste frunte.

»Veți că și o femeie pöte avé idei bune!«

»Negreșit, acésta idee este la loc, este dar bună. Să trimitem strachina cu lapte la doctorul nostru.«

Acésta otărire salamonică se eșecută îndată.

Servitörea se întörse peste puțin dela medic și ăise:

»Domnul doctor s'a uitat la lapte, mai întei asă cu ochii, ca toți ömenii, apoi a pus niște ochilari, apoi a luat vr'o doue picături pe unghia degetului și a ținut o sticlă grosă desupra picăturilor . . .«

»In fine ce a ăis doctorul despre lapte«, o intrerupse dömna cu nerăbdare.

»A ăis că acel lapte nu-i pare curat nici domniei-sale.«

»Deci veți«, ăise dömna cătră domn.

Magistratul, mai mult ca să scape de gura soției sale, decât din propriul seu indemn, dispuse transferarea strachinei cu laptele bănuít la parchet și înaintă o acusă în contra mea.

VI.

»Nu șciü de ce tot amănám logodna Haretei«, ăicea dömna Racovă, vr'o câteva septemáni după pornirea acțiunei în contra mea.

Domnul Racovă, cătră care eră adresată acésta întrebare, tăcü mulcom.

»Dar bine«, reluă dömna cu nerăbdare. »ce manieră ai luat dela o vreme încöce, de nu-mi respunđi, când te întreb?»

Domnul jude porni spre ușe.

»Că nu te las«, strigă soția-sa, ținându-i calea, »până ce nu-mi vei da un respuns apriat«.

»Credeam«, incepü domnul Racovă supërat, »că vei înțelege și fără multă eșplicare din partea mea, cauza care me face ca să amân logodna.

»Fără multă eșplicare, ha, ha! rise a silă dömna Racovă, »vorbești tocmai ca și când mi-ai fi eșpliat nu șciü de câte ori caprițiul teu. . . .«

»Ved că trebuie să-ți eșpun situațiunea cu totă neplăcerea mea de a discutá asemenea lucruri delicate.«

»Đeu este mai delicat să me chinuești cu mutismul teu, decât să me faci părtașă și pe mine de ideile tale.«.

»Șciü că tinerul Didimoc este practicant pe lângă judele de instrucțiune Vlașcu«, ăise domnul Racovă cu ton sec, apröpe brusc.

»Șciü«, replică soția-sa cu acelaș ton.

»Ei bine, Vlașcu este însărcinat cu instrucțiunea acusei nöstre în contra lui Stan Poporeanu«, continuă domnul Racovă.

»Ș-apoi?»

»Ce ar ăice lumea decă practicantul, care va să ăică ajutorul judei ar deveni ginerele meu, chiar în decursul instrucțiunii.«

»Nu înțeleg!«

»Ginerele meu, care după ce sînt parte civilă, pîrîtor, în această cauză, mai sînt și magistrat, adevărat coleg al judecătorilor«.

»Mi se incurcă mințile de subtilitățile tale«.

»Nu-i nici o subtilitate de toate astea! Au vrei ca lumea să învinovătească pe judecătorii, colegii mei, de părtinire când vor osândi pe Poporeanu?»

»Il vor osândi de sigur«? strigă dîmna Racovă cu bucurie și prî mulțămîta, cu totul dispusă de a încuviința amânarea logodnei pentru un preț atît de mare și plăcut în ochii ei.

»Așă cred, că-l vor osândi, dar sigur încă nu este asta«.

»Cum stă treba? Spune, vorbește pentru Dumnezeu, n'asteptă să-ți scot fie-care cuvînt cu cleștele din gură-ți«.

»S'a ascultat medicul tribunalului«, relată domnul Racovă.

»Ei bine și ce a ținut?»

»A ținut, că după părerea sa laptele p_ote fi otrăvit«.

»Veți . . . și . . . ce, d_ora at_ata nu-i este de ajuns colegului teu, domnului Vlașcu?»

»Unde te duci cu g_andul, dragă?»

»Medicul a ținut că laptele p_ote fi otrăvit, ăr cu d_ora și cu p_ote nu se os_endesc om_enii«.

»Așă, domnul medic nu ținuse nici alb, nici verde! Nu este el medicul tribunalului și nu puteați să-l silitiți, ca să se rost_escă ot_ărit cu: da s_eu ba?»

»Am st_ăruit pe l_angă el ca să facă această, dar . . .«

»Dar . . . dar . . . de_u nu ș_ciu cum te-ai făcut. Scoți vorbele, ca și c_ănd fie-care cuv_înt al teu ar prețui un galben«.

»D_ecă me tot intrerupi«?

»Tac, tac, spune numai«.

»Medicul a ținut, că el este expert în medicină, nu inse și în chemiă. D_ecă voim să-și dea o părere ot_ărită, a dause el, n'avem decăt să bem din laptele cel b_ănuit, . . . apoi, după efectul ce va produce beutura asupra acelor, cari vor fi mistuit-o, va put_ă constată ființa s_eu neființa otrăvii. Eu unul nu m'am putut decide, ca să me supun acestei încercări prim_edi_ose, nici altul dintre noi nu s'a g_ăsit. N'aș put_ă să cred, că tu draga mea, ai voi . . .«

(Încheierea va urm_ă).

Theochar Alexi.

VII Sonet.

— După Petrarca. —

Cu c_ănt mai mult me apropii de ziua dec_ădet_ore,
Care scurtă suferința sermanului muritor,
Ved că timpul naint_ăz_ă mai uș_or, mai sbur_ător
Și sperarea mea intr_ănsul e vană, înșel_ător_ore.

Eu țin g_ăndurilor mele: nu mult vom merge ș_optind
De amor, care topeș_ă corpul-mi greu, impovorat
Ca zapada albă, rece, s_orele inv_ăp_ăiat,
În cur_ănd voi av_ă pace, lacr_ămile p_ăr_ășind.

Ah! cu corpul-mi de odată cade și dulcea speranța
De-a sbur_ă prin lumi de farmec, de gingașe fantasii,
Risul, pl_ănsul, frica, ura t_ote se vor perde 'n c_ăță.

Omul pl_ănge, ș_ov_ăeș_ă, trebuind să se g_ătesc_ă
Pentru calea vec_ăniciei, ce nu o p_ote fer_ă,
Dar acum în dar suspin_ă, c_ăci trebue să porn_ăsc_ă.

Ioan Bocanici.

Francillon.

— Comedie în 3 acte de A. Dumas fiul. —

(Urmare.)

Teresa. Așă e, te-a înșelat; n'are inimă, nu te înțelege; și p_ote nu te va înțelege nici odată; ureș_ăce-l, desprețueș_ăce-l. Pl_ănge-l . . . dar nu te desp_ărți. E b_ărbatul teu, e tatăl copilului teu. E acela, de care nu putem sc_ăp_ă nici odată pe c_ăntă vreme tr_ăeș_ăce, pe c_ăntă vreme nu a f_ăcut nici o înjosorire ori vr_ă mișelie obș_ătesc_ă. Nu te desp_ărți! El nu va fi nici odată necinstit, pentru că a avut o amantă, pe c_ăntă vreme tu vei fi pentru vecie, c_ăci ai l_ăsat numai să se cre_d_ă, că ai avut un amant. Nici un b_ărbat nu e vrednic să ne înjosim pentru el, nici chiar să-l facem să cre_d_ă că ne-am înjosit! Primeș_ăce tot, învoeș_ăce-te la t_ote, numai lumea să te salute tot ca pe o femeie cinstită! Nu te desp_ărți!

Francina. Fie . . . Nu ne ascultă nimeni?

Teresa. Ce vrei să țin?

Francina. Tu erai încredințată, că s_unt nevino-vată, erai încredințată că me vei face să mărturisesc că așă e; p_ote că ai pus pe b_ărbatul-meu, pe prietenii sei să asculte la uși, țin_ăndu-le; »Nu va b_ănui nimic, mie-mi va spune tot; se va desvinov_ăți f_ără ș_cirea ei; atunci iviți-ve de odată și t_otă lumea se va îmbr_ătoș_ă«.

Teresa. Nu e nimeni, uită-te.

Francina. At_ănt mai bine; cursa această mică, de prins copiii, m'ar fi umilit; atunci, pentru că s_untem singure, pentru că ne putem spune tot, pentru că me iubeș_ăci . . .

Teresa. Ș_cii bine.

Francina. Și pentru că și eu te iubesc. Vrei să ne d_ăm una alteia o dovadă de prietenie?

Teresa. Iți cer în genunchi o asemenea dovadă.

Francina. Bine; iți voi da-o eu înt_ăi, spun_ăndu-ți adev_ărul, pe care vrei să-l ș_cii. (Emoțiune dela Teresa). Ce ai?

Teresa. Spune.

Francina. Tot ce am spus b_ărbatului meu e adev_ărat.

Teresa. (Cu lacr_ămi în voce). Urm_ăz_ă, urm_ăz_ă . . .

Francina. Dar de ore-ce ești încredințată, că pentru familia mea, pentru fiul meu, pentru lume e mai bine să nu ne desp_ărțim, să nu mai facem zgomot; de_orece nimeni de prin pregiur nu vr_ă să cre_d_ă într' acest adev_ăr, pe care numai noi: eu și cu tine îl ș_cim, în sf_ărșit, de ore-ce, spre a-și mulțumi egoizmul, iubirea de sine, dl de Riverolles s'ar mulțumi cu un cuv_ănt de t_ăg_ăduire din parte-mi și m'ar crede nevinovată, acum, c_ănd tu ș_cii tot, me mai sf_ătueș_ăci să țin acest cuv_ănt?

Teresa. Nu.

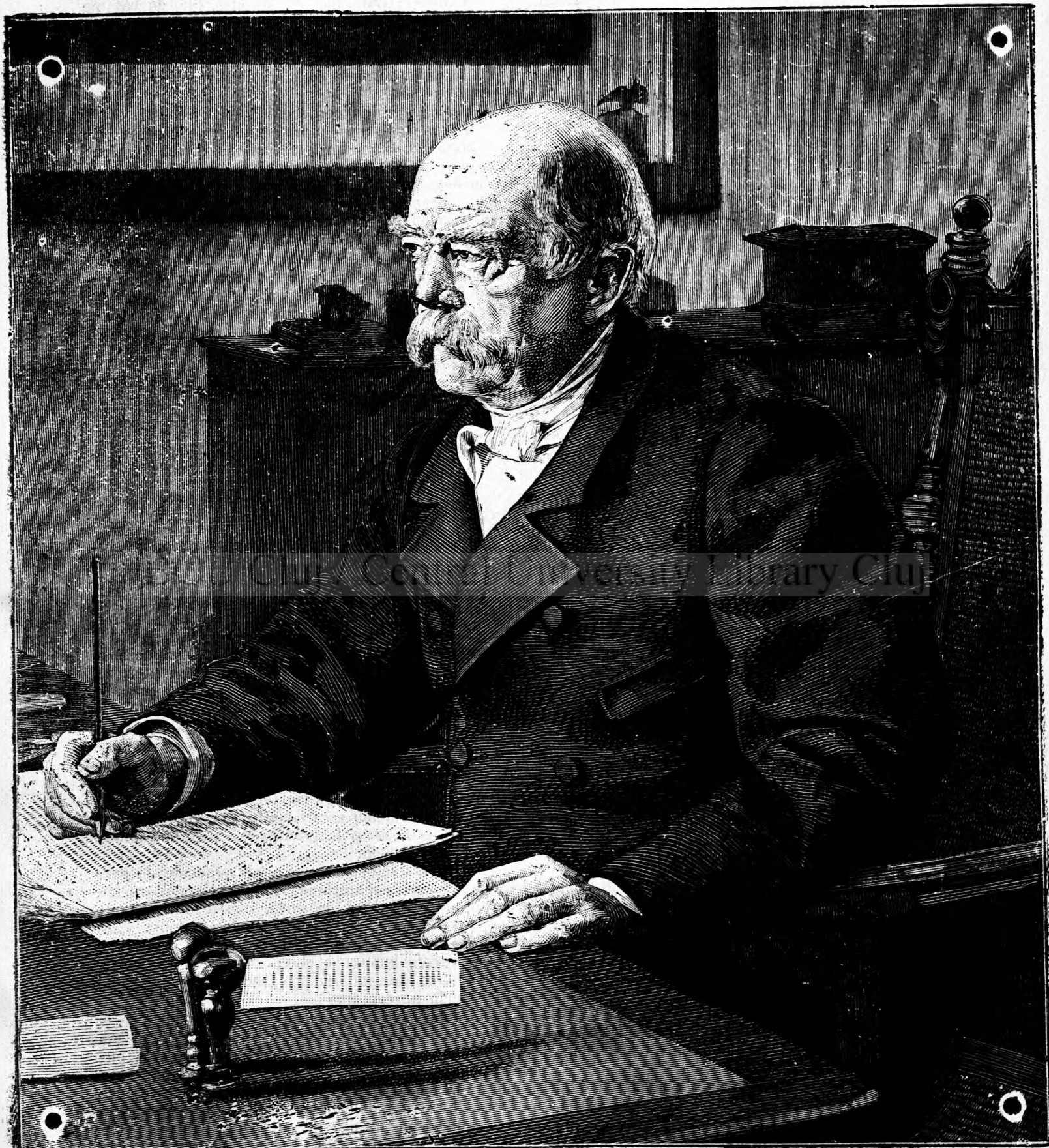
Francina. Atunci nu mai veni să-mi vorbeș_ăci de prietenie; nu mai cred nici într' ănsa, cum nu mai cred nici în iubire.

Teresa. Mai pe sus de iubire și de prietenie și de t_ote simțemintele omeneș_ăci e cugetul omului. S_ă dea D_ăeu să nu dea pr_ă t_ărd_ăiu cugetul teu, țip_ătul menit să te scape.

Francina. Adio! (Servit_ărea trece c_ăut_ănd pe cont_ă). Ce vrei?

Servit_ărea. A venit un domn și întreb_ă de domnul cont_ă; țin_ăce că vine din partea dlui Gandonnot, no-tarul.

Francina. Poșteș_ăce-l aici pe domnul, care a venit și spune dlui cont_ă, care trebue să fie în odaia dlui., (Celestin face semn lui Pinguet să intre și ese prin partea opusă. Pinguet, ve_d_ănd pe Teresa și pe Fran-

PRINCIPELE BISMARCK IN CABINETUL SEU DE LUCRU.

cina, salută și se îndreptă spre fundul teatrului cu pălăria într'o mână, cu portofoliul într' alta. Francina, vedând pe Pinguet, dă un țipet, pe care el nu-l poate auzi, dar pe care Teresa îl aude, fără voia ei).

Teresa. Ce ai ?

Francina. Nimic (lui Pinguet). Poștiți dle, (arată scaun) bărbatul meu va veni îndată.

Pinguet. (Salutând foarte respectos, dar stând în picioare). Ve mulțumesc, domnă.

Francina. Vii Tereso ?

Teresa. Nu, mai pe urmă; am să spui o vorbă contelui.

Francina. Așă ? Ii voi spune-o eu singură ! (Lucian intră cu Stanislas. — Lui Lucian și Teresei aretând pe Pinguet). Uite bărbatul, pe care vrei să-l cunoșceți ! Intrebați-l să ve spue adevărul. Ve sfi-dez ! (Salută ér pe Pinguet și-i face semn să intre. Salută și ese).

Scena IV.

Lucian, Stanislas, Pinguet, Teresa.

Lucian. (Intrebând de ajutor cu privirea). Va să ăică, dle, dta ești. . . .

Teresa. (Lui Lucian). Fii cu minte ! (Teresa se apropie de Stanislas, care eră să plece, și-i vorbeșce incet. Stanislas cobără ér și se uită la Pinguet curios).

Pinguet. Ajutorul dlui Gandonnot ; eu v'am respuns adineauri prin telefon, dle conte.

Lucian. Așă !

Pinguet. Dnu Gandonnot nu se întorsese la césul, când îl așteptați și am cređut să fac bine să viu eu ca să-mi spuneți ce aveți de spus.

Lucian. Mulțumesc. Écă de ce e vorbă. . . .

Stanislas. (Lui Lucian, după ce a vorbit incet cu Teresa). Aș dori să fac cunoșcintă cu domnu. . . .

Lucian. Pentru care cuvânt ?

Stanislas. Fă ce te rog și lasă ! (Incet). Tu nu te vei puté stăpăni.

Lucian. Cum te chémă, domnule ?

Pinguet. Pinguet.

Lucian. (Aretând pe Stanislas). Dnu Stanislas de Grandredon.

Stanislas. (Lui Pinguet). Mi se pare, că și prietenul meu, dnu Jean de Carillac e client al dlui Gandonnot ?

Pinguet. Da, domnule.

Stanislas. Eram să cer dlui Gandonnot o lămurire, pe care cred că și dta mi-o poți da în locul seu, — fiind-că avui onórea să te întâlnesc aici, — fără să tradezi taina meseriei.

Pinguet. Nu me indoesc, dle, că nu me veți intrebá un lucru, pe care să nu fiu îngăduit să vi-l spui.

Stanislas. Negreșit ; écă ce e. Baronul Jean de Carillac vré să se însóre. Persóna pe care o ia de nevéstă ar vré să șcie, decă e adevérat, că are o avere, ce dá 120,000 de livre venit, cum spune densus.

Pinguet. Atât are dl de Carillac, este adevérat și póte luá de nevéstă o fată săracă cu aceeași ușurință, cu care ar luá una bogată. (Lui Lucian). Acum dle conte, decă poștiți, să-mi spuneți, ce vreați să spuneți dlui Gandonnot, și decă mai cu sémă îl pot înlocui eu. . . .

Lucian. (Incurcat). Veđi că ar trebui să fie și tata aici și densus a plecat ; e vorba de sora mea, care se face vėrstnică și căreia tata ar vré să-i dea socotéla epitropiei.

Pinguet. Pot așteptá, ori mai bine me voi întórce mai târđiu.

Stanislas. (Lui Pinguet). Me értă, dle, cu cât me uit la dta mai mult . . . nu erai dta astă nópte pe la trei pe piața operii ?

Pinguet. M'ați vėđut, dle ?

Stanislas. Eram și eu și dl de Riverolles la balul operii.

Pinguet. Și dnu conte erá ?

Teresa. Oh ! nu e nici o taină, șcie contesa.

Stanislas. Când am intrat adineauri, mi s'a părut că te cunosc. Și inchipueșce-ți că tocmai am făcut o prinsóre cu contele pentru domna pe care o in-soșieai. Vrei să fii judecátorul prinsorii nóstre ? (Un semn de jumétate de invoire din partea lui Pinguet. Lui Lucian). Acum îți aduci aminte de domnul ?

Lucian. Da, da. Ne pregătiam să ne ducem să supăm, când te-am vėđut eșind din balul operii în-soșind un domino dintre cele mai elegante. Ce-am đis noi ? Uite doi îndrăgostiți, care negreșit se duc și ei să suzeze. Aidem și noi unde se vor duce dênșii. V'ați dus la Maison d'or.

Pinguet. Așă e.

(Incheierea va urmá.)

Dumitru Stăncescu.

Vrsta stelelor.

— De dl Jansesson, astronom francez. —

Invențiunea lunetei a permis ca doctrina evoluțiunei, constatată pe pământ, să străbată în sistema solară. Apoi, intrebuintărea telescópelor a făcut pe Herschel să o aplice lumei nebulóselor. Acum, prin analiza spectraiă, de și cu multă greutate, ne vom puté sui la stele.

Stelele ne apar ca simple puncte stălucitóre, chiar când le-am privi cu lunetele cele mai puternice, și încă cu cât o lunetă este mai perfectă, cu atât punctul este mai mic. Acest punct este incongiurat de niște inele luminóse și adese-ori este acompaniat de fenomene de scintilațiune ; inelile sânt produse din cauza mișcării luminei, ér scintilațiunea este efectul atmosferei nóstre. Nu vedem în imaginea produsă în lunete nimic care să fie propriu stelei, din contră acésta imagine este desfigurată. Așă dar, luneta nu ne póte servi la esaminarea stelelor ; trebuie să schimbăm metoda.

Acésta metodă este bastată pe mijlócele de care dispunem pentru separațiunea rađelor elementare trimese de astre. În loc de a ne ocupá de imaginile ce pot avé astrele, facem analiza luminei lor, care analiză ne face cunoscută natura chimică a corpului care ne trimete lumina și chiar a acelor corpuri cari se pot aflá în drumul rađelor trimese așă ca să le modifice prin absorpțiune

Nu e necesar a reaminti istoria descoperirii, și a celor întei aplicațiuni de analiză spectrală. Cine nu-și aduce aminte ce sensațiune se produse în public când s'a anunțat că s'a făcut analiza chimică a atmosferei solare și că s'a constatat în ea prezența multora dintre metalele nóstre terestre. Se șcie cum acésta analiză se intinse în curénd în stele și până la nebulóse și cum atunci știința a putut afirmá unitatea materială a universului.

Unitatea materială a universului, ce mare cucerire știintifică ! ce câmp intins se deschide filosofilor, invėțaților, gânditorilor, în care pot să-și dea un curs liber lucrărilor și meditațiunilor lor intru cunoșcerea lumii.

Pentru noi, cari urmărim progresul ideii de evoluțiune în istorie, trebuie să supunem că descoperirea unității chimice a universului, aședă aeea idee pe baze mai solide decât cum stetea până acum.

În adevăr, fiindcă pământul a fost un glob înfocat, fiindcă el a parcurs deja un șir de perioade înainte de a ajunge în starea actuală și că recirea este cauza tuturor acestor fenomene: cum prin inducțiune să nu admitem că Sorele, format fiind din aceleși elemente ca și pământul, numai cât în mesă mare, trebuie și el să trecă de sigur cu mult mai înțet, înse în mod fatal prin aceleși faze?

Dar apoi stelele, formate și ele din aceleși elemente (combinat înse în moduri variate), cum ar pute să fie rebele la acesta mare lege?

Trebuie să spunem că concepțiunea lui Herschel, că nebuloasele nerezoluibile sunt formate din materie cosmică, și nu din stele care nu s'ar pute deosebi una de alta din cauza imensei lor distanțe dela noi, este confirmată în mod strălucit prin analiza lui Huggins care găsește că în adevăr acele nebuloase prezintă caracterele gazurilor în incandescență.

Este dar legitim să se pronunțe cuvântul de evoluțiune când este vorba de stele. Este legitim se nu li se aplice cuvântul vristă, care nu-i decă to consecvență a celui dintâi.

Să vedem acum pe ce se rezemă știința pentru ca să hotărască vrista relativă a stelelor.

Se rezimă pe examinarea spectrului dat de razele stelelor.

Când un sôre este format, se pôte admite în genere, că cu cât temperatura i este urcată, cu atâta el își va îndeplini mai cu eficacitate funcțiunile sale de astră radiantă și în un timp mai îndelungat.

Temperatura unei astre radiante se manifesteză prin caractere speciale. În adevăr, se știe că fiecare corp luminos își are spectrul seu prismatic.

În spectrul prismatic format de zașele trimise de o astră, putem astădi ceti compozițiunea chimică a astrei și pe lângă alte fapte prețioșe, el ne mai pôte spune și temperatura ei.

Decă un corp este numai încălđit, fără să fie adus până la incandescență, spectrul seu ne manifesteză acesta circumstanță prin lipsa rașelor ce ne produc senzațiunea luminei. Îndată ce incandescența se produce, rașele luminoșe și fotografice se arată; cu cât incandescența creșce, cu atâta spectrul este pronunțat în spre colórea violentă, ceea-ce totdeuna este un semn de înaltă temperatură. Ridicând și mai sus temperatura corpului, banda violetă și rașele învizibile ce vin după ea, devin din ce în ce mai abundente.

Ne putem chiar inchipui un corp ridicat la o temperatură așă de mare, că nu ar mai emite decăt acele rașe învizibile ce vin de dincolo de banda violetă, pe care prin urmăre ochiul nu le-ar vedé și a căror prezență s'ar poté constată numai prin fotografie, finorescență, seu prin aparatele termoscopice.

Astfel, supuind un corp la temperaturi crescătore, acel corp mai întei este indivisibil, apoi se vede, pe urmă ér nu se mai vede, din cauza pré marei temperaturi.

Spectrul prismatic ne traduce cu fidelitate tóte aceste stări ale corpului și ne permite de a ceti în el circumstanțele cele mai delicate.

Puinduse basă pe aceste fapte, se admite că temperatura unei stele, seu cel puțin temperatura

păturilor ei esteriore va fi cu atâta mai urcată, cu cât spectrul ei va fi mai bogat în rașe violete.

Sunt în cer o mulțime de astre a căror spectru se desvóltă spre violet; aceste sunt în genere acele a căror lumină ne pare cu ochiul liber, albă seu albăstruie.

Cea mai însemnată este stéua Sirius, care-i fără päreche în cer, în ce priveșce volumul de lumină ce ne trimite. Volumul acestei astre este enorm față cu volumul sôrelui nostru. Spectrul seu ne arată că este înfășurat de o vastă atmosferă de idrogen. Sirius conține fără indoială și cele-l-alte metale, înse prezența acestora este greu de constatat de sigur, din cauză că ele fiind în stare de vapori, trebuie să fie supusă la o temperatură enorm de mare și prin urmăre învizibilă la spectru. După teoria noastră dar, Sirius este un sôre în tótă puterea sa de activitate și care își va conservă această activitate un număr imens de perioade de timp.

(Încheierea va urmă.)

Doine din Ardeal.

XXVII.

 Când treci bădiș pe la noi,
 Nu te uită oblu 'n curte.
 Că eu am dușmane multe,
 Ci te uită peste sat,
 Vor gândi că ne-am lăsat.

XXVIII.

Pe përeul corbului
 Creșce lemnul domnului,
 Dar cine l-a semănat?
 Bădița când a plecat.
 Dar cine mi l-a rărit?
 Bădița când a venit.

XXIX.

Bate-l dómne din mânia,
 Cel ce-a pus péna 'n hărtiă,
 De m'a scris la cătăniă.
 M'a scris cu cernelă négră,
 Când mi-a fost lumea mai dragă;
 Nu m'a scris când am fost mic,
 Dar m'a scris acum voinic.
 Și l-ar bate toți sfinții,
 C'am pustiit părinții
 Și l'ar bate Precesta,
 C'am pustiit pe mândra.

XXX.

Auleo, și dómne sfinte,
 Scóte-mi pe mândra 'nainte.
 Să-i spun doue, trei cuvinte,
 Să me țină mult în minte.

XXXI.

Fă-me dómne ce mi-i face,
 Fă-me scară peste țéră,
 Să ved mândra unde 'nséră,
 Că 'nseréză la fântână
 C'un voinic tiner de mână;
 Eu de-aș poté să me duc,
 Mândruțița să-mi sărut.

Pompiliu Predovicu.

Adunarea din Lugos

a Societății pentru fond de teatru român.

-- La 29 și 30 septembrie n. 1888. --

După cum s'a putut prevedea din capul locului, adunarea din anul acesta a Societății pentru fond de teatru român a reușit escelent. De mulți ani nu vedurăm o adunare atât de frumoasă, căci aici s'au intrunit nu numai cei din ținutul Lugosului, după cum se adună de câțiva ani încôce publicul românesc pe la adunări, ci tot Bănatul. ba și comitatul Aradului și-a trimis reprezentanții sei. Vedurăm intrunită flôrea clasei inteligente române, începând din Chișineu și până la Orșova, din Biserica-albă și până 'n marginea Ardealului, ba și de-acolo credură câțiva ênși că este cuviincios să se presinteze la o adunare culturală română.

Șirul festivităților s'a deschis vineri la 28 septembrie, dimineța la 8 ore la gară, cu

primirea comitetului

care și de astă-dată fu represintat prin vice-presedintele Iosif Vulcan. Cerul eră plin de nori și plouă, când sosi trenul, cu toate acestea întregul comitet arangiator se află la gară, în frunte cu presidentul seu dl Mihai Beșan, care rosti câteva cuvinte de binevenire, la cari vicepresedintele societății respunse în termeni călduroși.

Apoi intrară cu toții în oraș, și represintantul comitetului, însoțit de consortă-sa, fu condus la reședința episcopescă, unde Pr. SSA părintele episcop dr. Victor Mihályi își întimpină oșpeții cu atabilitate îndatorătoare.

Cu trenurile următoare și peste di sosiră oșpeți din felurite părți. Numerul lor până s'era crescù frumos și atunci, încetând plôia, toți ne intrunirăm la

s'era de cunoșcintă

în grădina otelului »Concordia«; unde petrecerea, la musica lui Nica. se lungi până târziu în nôpte. Eră o s'era foarte plăcută ac'asta, în care cunoșcuți și prieteni vechi se rev'edură și-și strinseră mâna cu fericire. Bucuria revederii, amintirea suvenirilor vechi, conversațiunea vială. făcură să trecă iute momentele.

Și trebuia să ne despărțim, căci programul zilei următoare ne indică să mergem

la biserica

și încă 'n doue. la catedrala gr. c. și la biserica gr. or., căci în am'endoue locurile se ținea liturgie și publicul asistă la am'endoue.

În catedrala gr. c. se ținù missă scurtă, dar în cea gr. or. solemnă, cântând corul din Caransebeș. Missa dlui G. Dima a fost executată cu totă precisiunea, încât de sigur ênsuș autorul ar fi fost foarte mulțămit. La cap'et s'a cântat »Tatăl nostru« de Porumbescu, o admirabilă compoziție pentru patru voci, interpretată cu artă de niște voci sonore, cari au produs efectul cel mai mare. D'ecă 'n biserica s'ar fi putut aplaudă, publicul ar fi cerut șgomotos ca piesa să se mai cânte odată. Astfel inimile au remas încântate, fără inse să-și fi putut st'emp'era dorul.

După biserica publicul s'a adunat în spațioasă sală a comitatului, umpl'endu-o până la indeseuire. Nici odată încă

adunarea Societății

pentru fond de teatru român n'a fost atât de frec-

ventată ca cu ac'asta ocaziune. Protopopi b'etrâni și tineri, preoți zeloși, advocați, notari și proprietari din toate părțile Bănatului și din marginea Ungariei formau grosul publicului, care eră decorat de o ghirlandă frumoasă de dame.

În fruntea tuturor se află ilustrul prelat al Lugosului, Pr. SSA episcopul dr. Victor Mihályi, însoțit de câțiva canonici. Acolo vedurăm și pe comitele suprem Jakabfy, pe vice-comitele Litsek, pe presidentul sedriei orfanale dl Stefan Antonescu, pe protopretorul, pe inspectorul școlar și alte căpetenii ale autorităților publice.

Invitat de o deputațiune, presidentul adunării dl Iosif Vulcan intră în sală la 10 1/2 ore întimpinat cu aclamațiuni viforose și ocupându-și locul presidial între episcopul și comitele suprem, deschise adunarea prin cuv'entarea ce o publicarăm în nr. trecut.

Apoi se esecutară punctele programei publicate și de noi. Dl Mihai Beșan luă cuv'entul înt'eu, salutând adunarea în numele lugos'enilor; după aceea dnii dr. George Dobrin și dr. Stefan Petrovici se aleseră notari ai adunării. Se cetiră raporturile secretarului și cassarului, pe cari le publicarăm în nr. trecut și se aleseră comisiunile censurătoare. La sf'ârșit Iosif Vulcan ceti comedia sa într' un act, intitulată »Chi-rieșul fugit«.

La o oră după mi'edăqi Pr. SSA episcopul Mihályi dete în reședința sa un

prânț festiv

la care fu invitată o parte din șefii autorităților publice din localitate și mai mulți dintre fruntașii inteligenței române din Lugos și din cei ce viniră la adunare, cu toții 32.

Primul toast fu pronunțat de stăpânul casei întru sănătatea regelui, Iosif Vulcan închină pentru episcopul, comitele Jakabfy asemenea pentru episcopul, dl Trăian Barzu pentru Iosif Vulcan.

După prânț societatea luă cafea n'egră în grădină, unde în conversațiune vială petrecù împreună până la 3 1/2 ore.

S'era la 7 1/2 o altă desf'etare întruni de nou publicul și anume

concertul și teatrul

anunțat de societatea de diletanți. Se n'țelege că teatrul n'a fost în stare să 'ncapă tot publicul; de-ar fi fost de doue ori atât de mare, ș-atuncia s'ar fi umplut indeseuit. În loge ședeau câte doue familii, mai cu s'ema dame, ér bărbații în parter și pe unde puteau. Atâta lume și astfel de public elegant românesc nu s'a mai vedut în teatrul acela.

Serata începù cu un concert foarte interesant. Înt'eu Reuniunea română de cântări și musică din Lugos cântă piesa »Mărțișor« cor b'arbătesc de Kreutzer, cu desteritatea și precisiunea ce nu mai surprinde din partea acestui cor.

Dșora Teodora Nedelco esecută pe pian parafraza »Ernani« de List, cu artă superi'oră unei diletante; apoi tot dsa dimpreună cu dl Iosif Czegka jun. esecutară pe pian și violină, »Adagio« de Kühle și »Cenerentola« de Osborne, cari ambele fure acoperite de aplause frenetice.

Ș-atunci urmă punctul culminant al concertului, dșora Cornelia Beșan esecută pe pian doue compoziții classice: a) Chopin: »Impromptu« Cis-moll, b) List-Wagner »Tannhäuser«. Îndată primele acorduri ne spu-neau că este o escelentă pianistă care ne cântă. Dra Cornelia Beșan șcie să dea piesei ce esecutăză adev'eratul timbru artistic. Atât pianele din piesa primă, cât și fortele din a doua, au fost interpretate admirabil ș-un vifor de aplause spunea că auditorul este încântat.

Concertul fu ncheiat de cătră Reuniunea română de cântări și musică din Lugoș, care cântă piesa »La o viorică«, cor micșt de Czegka, probând și de astă-dată, că este un cor escelent.

Apoi începü represintațiunea teatrală.

Intëiu se jucă »Tigrul bengalic«, comedie intr'un act după Randolf. Este adevërat, că eră mai bine să se fi jucat ceva original, căci cu ocașiunea adunării generale a Societății pentru fond de teatru român este mai potrivit să se alëgă piesele din reper-torul nostru românesc: inse decă a fost să se jöce și o piesă tradusă, trebue să recunöșcem, că alegerea a fost norocösă, căci comedia asta a ținut publicul din început și până 'n capët in ilaritate.

Meritul, fireșce, este al diletanților cari ș-au pus studiul și talentul in interesul acestei represintațiuni. Dl Virgil Thomici, vechiu cunoscut al nostru de pe scena diletanților români din Lugoș, a probat și de astă-dată, că este un comic escelent. Dsa a interpretat cu mare succes rolul bărbatului gelos până la ridicol. Dra Emilia Cozgară ne-a infăoșat bine pe soția geloului nebun. Dl August Tuculia a jucat cu mult umor pe tinerul, de care bărbatul gelos își temea nevësta. Èr dșóra Cornelia Ianculescu a fost o escelentă servitörë, care din primul moment a cucerit publicul. In genere piesa a fost bine jucată și arangiată. Insemnăm numai, că regisor a fost dl Virgil Thomici, sufler dl Petru Barbu.

A doua piesă, fiind originală, a făcut un efect și mai mare. De și cunoscută comedia »Cinel-cinel« a dlui V. Alecsandri, ea a electricat tot publicul. Néoșa viëtă românescă dela sate, tipurile populare, cântecele frumoșe, costumele țerănești purtate de niște dame tinere și 'ncântätöre, fermecară tot publicul.

Rolurile de frunte in acësta piesă le ținură dșórele Emilia Cozgară, Teodora Nedelco, Cornelia Ianculescu și dnii Aug. Tuculia și dr. Dem. Florescu. Nu-i vorbă, toți au jucat bine, mai mare efect a produs inse dșóra Cornelia Ianculescu, care atât cu jocul seu natural, cât și cu cântările sale melodioșe ș-a atras plăcerea generală. In deosebi mare senzațiunea a făcut cu doina :

Frunță verde, solți de peșce,
Vai de-acela ce iubeșce,
Nici nu dörme, nici trăeșce,
Tot mai mult se necășeșce.

Publicul a cerut prin aplause viföröșe repetarea, și grațiöșă diletantă ne surprinse cu alta doină :

Cum nu-i dorul mare căne,
Că prin câte deluri vine;
Nicăirea nu s'alină,
Numai la mândra 'n grădină.

Și publicul tot cerea și dșóra Ianculescu tot cântă și nu mai remase nici o mână 'n sală ca să nu aplaudeze. Melodia acestei doine deveni atât de populară, in cât in zilele acelea publicul necontentit poftiä pe țigani s'o cânte.

Förte bine a jucat și dl dr. Dem. Florescu, carele 'n acësta piesă se presintă pentru prima-öră, și atât cu jocul seu natural, cât și cu cântecul seu meliodios, a produs ascultătorilor momente de adevërată plăcere.

Trebue să mai notăm, că corul bărbatesc a fost de asemenea förte corect. Și astfel re-am dat sémă pe scurt de impresiunile nöștre de frunte.

Spre a fi recunoscători, mai adaugăm numai că regisorul a fost dl Virgil Thomici; èr sufler dl Alecsandru Bireescu.

Plin de emoțiuni päräși publicul sala represintațiunilor și se intruni la

cină comună

in otelul Concordia, care inse pentru ocașiunea acësta erä prä mic, èr afară fiind rece, n'a putut să cuprinđă pe toți doritorii de-a luä parte. Cu töte acestea, petrecerea erä veselä și se prelunđi până tärđiu in nöpte.

In diminëta urmätöre festivitäțile începürä èrăș la biserică, de astă-dată

in catedrala gr. c.

se ținü missä solemnă, pontificând ènsuș Pr. Ssa pärintele episcop dr. Victor Mihályi, asistat de canonici și de alți preoți.

Publicul și 'n diua acësta cercetä amëndoue bisericile și 'n cea gr. or. se delectä de nou in cântările armonioșe ale corului vocal din Caransebeș.

Dupä liturgie se deschise, tot in sala cea mare a comitatului,

ședința a doua,

fiind de față èrăș un public cam atât de numeros ca 'n ședința primă.

Se ascultärä raporturile comisiunilor esmise in ședința primă. Fondul societății și cu ocașiunea acësta se spori cu câteva sute de florini. Se alese o comisiune pentru scontrarea cassei in Budapesta, in persónele dlor Alesandru Mocioni, Avram Berlogia și Gerasim Raț. Votarea premiului de 300 fl. pentru cea mai bunä piesă teatrală s'a amänat, respective s'a luat dela ordinea zilei. S'a decis ca viitorea adunare generală să se ținä la Caransebeș, unde a fost invitată de cătră dl Ioan Bartolomeiu. In sfërșit presidentul mulțumi lugoșenilor pentru zelul și ospitalitatea ce probarä față de societatea pentru fond de teatru român, èr dl Tit Hațeg i respunse in numele lugoșenilor și adunarea generală se 'ncheiä in mijlocul unui entusiasim general.

Intr' aceste și timpul se 'nseninä cu totul și tot publicul se adunä

la banchet

in grădina otelului »Concordia«. Erä o mäsă in adevër strălucită, la care vedeai intrunită flórea clasei inteligente române din Bänat și din pärțile aradane, in frunte cu vrednicul prelat din Lugoș, și 'nzestrată cu un buchet de dame frumoșe.

Musica lui Nica cântä piesele cele mai frumoșe, conversațiunea erä cât se pöte de veselä și impresiunea fericirii cuprinse töte inimele.

Primul toast fu pronunțat de presidentul adunării generale pentru Maj. Lor regele și regina; dl Mihai Beșan inchinä in sănëtatea presidentului adunării, care mulțami indatä inchinänd in sănëtatea membrilor adunării; dl Stefan Antonescu portä un toast intim-pinat cu entusiasim pentru episcopul Mihályi; dl profesor Mangra din Arad accentuä consciința națională și dl I. V. Barcian toastä pentru diletante. Un banchet imponent acesta și 'n töte privințele bine reușit.

Fiind timpul inaintat și avënd să urmeze numai decät o festivitete, mäsă se redicä și 'ncepü 'n aceeaș grădină

emularea corurilor vocale din popor,

punctul cel mai atragätör al tuturor serbărilor ficsate pentr' acestea zile. Un public imens, bărbați și femei, bëtärani și tineri, de töte naționalitățile, s'adunä 'n grădina otelului »Concordia«. Numerul celor de față se urcă peste doue mii.

Intr' acestea corurile s'adunärä, juriul își ocupä locul și emularea începü. Corul din Caransebeș făcü introducerea, apoi urmarä corurile populare, cu töte douespredece, căci in diua precedentă fiind plöie, unele nu putürä veni.

Eră o privesc cu totul interesantă și originală a vedea acestea coruri, conduse mai toate de oameni din popor, câteva de învățatori și numai unul de preotul din partea locului. Oamenii dela sate își părăsiră plugul și veniră la oraș să cânte clasei inteligente. Și mai toate cântă bine, unele surprinzător și câteva escelent.

Etă ce cântară: Belinț: »Etă ziua triumfală« cor bărbătesc; Budinț: »Hora Sinaei« cor micst; Coștei-mare: »Doină doiniță«, cor bărbătesc; Gruin: »Paza Dunării« cor bărbătesc; Herendești: »Noptea de veră« cor bărbătesc de Porumbescu; Ictar: Cucuruz cu frunza 'n sus« cor bărbătesc; Paniova: »Cântecul gintei latine« cor micst; Rachita: »Arcașul« cor bărbătesc; Satumic: »Moldova« cor bărbătesc; Silha: »Gemit-am« cor bărbătesc; Șuşanoveț »Tatarul« cor bărbătesc.

Admirațiunea publicului creșcea din ce în ce mai mult, aplausele cutremurau aerul și câteva coruri trebură să-și repeteze producțiunea. Atunci urmă renumitul cor micst dela Chiseteu.

Când publicul zări primele țărance, cari urcau scena în pitorescul lor costum național, o salvă de aplause izbucni din toate părțile, care se mai mări atunci, când bravul preot Șepețian se puse 'n fruntea corului. Și deodată se făcu liniște. Corul începă »Hora dobrogénă«, compoziție frumoasă și grea, ce numai coruri bine instruite o pot interpreta. Abia cântă câteva tacte și un frémel lin cutriară tot publicul, care crescă din ce în ce mai mult și când corul termină, izbucni într' un vihor de aplause ce nu se mai sfârșiau. Aclamațiuni entusiastice și unanime cereau ca piesa să se repeteze. Supus la dorința generală, corul apără de nou și începă să cânte »Salata italiană«, una din compozițiile cele mai grele, având drept text cuvinte de terminologia musicală italiană. Nou plus ultra al artei musicale corale. Admirațiunea publicului ajunse la culme ce nu se mai putea exprima. Aplausele păreau un tunet ce cutremură firmamentul, bărbații aclamau, femeile fluturau batistele și 'n ochii multora schinteiau lacrimi de fericire.

În culmea entuziasmului, sub impresiunea unei inspirațiuni de naltă fericire, Iosif Vulcan urcă tribuna și acoperit de aplause renetice pronunță cam acestea cuvinte:

»Sântem la momentul cel mai sublim al festivităților noastre. Bucuria ni-o exprimă lacrimile ce ved strălucind în ochii dvăstre. Tot ce-mi pare reu, este, că nu putem s'aducem aici p'acea cari combat capabilitatea de cultră a poporului nostru, să vedă de ce este capabil poporul român«!

După alinarea entuziasmului, Reuniunea română de cântări și musică din Lugos, care asemenea nu emulă, incheiă solenitatea prin un cvartet escelent executat.

După aceste juriul, compus din dnii Iosif Czegka dirigentul Reuniunii române de cântări din Lugos, Ioan Sequens dirigentul corului român din Caransebeș, Virgil Thomici, Simeon Popeț și dr. George Dobrin, s'a retras, să judece producțiunile corurilor. Nu peste mult se reintorse, și presidentul comitetului arangiator, dl Mihai Beșan, publică rezultatul: Premiul I s'a dat corului din Chiseteu, al doilea celui din Coștei-mare, Silha a primit premiul III, Șuşanoveț al IV-le și Ictar V. Publicul a intimpinat cu aclamațiuni premiarea fie-cărui cor, cu toate că unul obțină premiul de classă mai jos decât cum credea opiniunea publică. Premiile au fost frumoase, cel dintău un pocal de argint mare, doue mai mici, un bêt de tact, un acordion, un volum de poezii și o partitură de missă. Afară de acestea, corurile premiate au primit și câte

o diplomă de recunoștință, ceea ce s'a dat și corurilor cari nu obținură premii.

Astfel se termină acosta pré frumoasă serbătoare. O mare parte a publicului remase înse tot acolo și ocupând loc la mese, ascultă până séra cântările admirabile ale corului din Chiseteu.

Séra la 9 ore corul acesta, în frunte cu bravul seu conducător, cântă o

serenadă

înaintea curții episcopoești, atrăgând lume multă de ascultători și esecutând piesele sale cele mai grele.

Pr. Ssa episcopul pofti sus pe conducătorul corului, îl feticită de rezultatul ne mai pomenit la asemenea coruri și-l incuragiă să continue și 'n viitor pe acest teren frumos de cultură populară.

Intr' acestea publicul se pregătiă

la bal

care se deschise după 9 ore cu Lugosana; în decursul balului se mai jucară și alte danțuri naționale române și 'n deosebi bănațenești, ca »De doi« și »Pe picior«, ér în pausă o trupă de tineri esecută în costum național jocurile ardelenesci »Bătuta« și »Călușorul«.

Petrecerea a fost cât se pôte de bine reușită. Un public cult și elegant, în care vedurăm și câteva familii maghiare, dame frumoase, costume naționale și de modă, danțătoare escelente și danțatori în abundență, o veselie generală, etă caracteristica acestei neuitate nopți.

Spațioasa sală din otelul »Regele Ungariei« de multă vreme n'a intrunit o societate atât de frumoasă și mare. Quadrilul prim a fost jucat de o sută de părechi.

Dintre dame un tiner ne-a însemnat următoarele nume:

Dómne: ved baronesa Bruckenthal, Litsek, Livia Beșan, Rosa Hațeg, ved. Ofelia Papp, Aurelia Vulcan din Oradea-mare. dr. Ioan Maior, Sofia Antonescu, Ianculescu, Martinescu, Nedelcu, V. Hamsa din Lipova. dr. Iacob Maior, Marióra Thomici, Rosa Lazaru din Vinga, ved. Cosgaria, Dobrin, Petrovici, Popeț, Florescu, Balaciu, P. Peștean, I. Jorga, Hoban, Franț, Șarlotte B. Popovici, Selăgian, Broștean, Ecaterina Crăciunescu din Belinț, Sabina Stefani din Birchiș, Olga Chirița din Chiseteu, Popovici din Mehadia, Nedelcu din Vêrșet, Gaita din Făget, ved Zacharia, Șepețan din Chiseteu, ved. Miescu, ved. Stoian, Jurma din Timișóra, Carabaș din Batta, Blaško, Paraschievici, Borlovan din Jidovin, Nedelcovici din Timișóra, Avramescu, Popescu, ved Chinez, Buda, Peiescu, Pastila, Popovici;

Domnișóre: baronesa Bruckenthal, Cornelia Beșan. Sidonia Maior, Cornelia Ianculescu, Hortensia Paguba din Arad, Eugenia Maior din Pui, Rosa Beleş din Șimand, Tamașdan din Curtici, Emilia Cozgaria, Teodora Nedelcu, Sofia Florescu, Cermeli, Grozav, Deutsch, Elena Peștean, V. Popovici. din Hațeg, Iulia Bocșan din Curtici, Nicolici, Tuculia, Peștean, Cobilaș, Tröhlich, Paraschievici, Popovici.

Petrecerea veselă fină până dimineța la 4 ore și cei mai mulți își luară adio în bal, ca 'n dimineța și 'n ziua următoare să se rentorcă la ale lor, spre a povesti și acolo impresiunile acestor zile neuitate.

Înainte de despărțire, luni în 1 octombre, presidentul comitetului arangiator, dl Mihai Beșan, intrunî la mésa-i ospitală pe cei ce avură partea de frunte în arangierea acestei adunări și unde presidentul adunării își luă remas bun dela lugoseni.

Incheiând raportul nostru trebuie s'aducem tributul recunoștinței generale față de comitetul aran-

giator, care a întocmit toate atât de frumos și impunător, încât adunarea nu numai a satisfăcut toate așteptările, dar totodată a înălțat prestigiul național și astfel a produs tuturor momente de cea mai naltă plăcere, pe care nici odată nu le vor uita. Nu șcim numele tuturora, cari au luat parte activă în comitetul aranjator; dar nu ne înșelăm, decât aducem mulțăminta noastră în deosebi presidentului Mihai Beșan, vicepresidenților Fabius Rezeiu, Ioan Nedelcu, George Martinescu și membrului Virgil Thomici.

CE E NOU?

Șoiri teatrale și musicale. *Dșóra Teodorini* a dat la Galați o reprezentație, care a reușit foarte bine; de acolo a mers la București, unde a debutat în trei seri, cu cel mai mare succes. — *Dl Maiorescu* a hotărât să dea două burse pentru conservatorul de muzică din Lipsca. — *Dșóra Carlotta Leria*, care se află la Sinaia, a fost chemată grabnic la Paris, unde i se propune un angajament strălucit la opera mare; *dșóra Leria* a plecat îndată.

Șoiri personale. *Dl Alesandru Roman*, profesor la universitatea din Budapesta și membru al Academiei Române, a petrecut zilele acestea la București. — *Dl Stefan Bobancu*, îndeplinindu-și pedepsa de patru luni pentru delict de presă, în închisoarea din Vaș, s'a rentors la Brașov, ocupându-și de nou locul în redacțiunea „Gazetei Transilvaniei”. — *Dl Petru Chirilescu*, protopresbiter al Chișineului în diecesa Aradului, la sfârșitul lui septembrie ș-a serbat iubileul de 50 de ani ai preoției sale.

Hymen. *Dl Alesandru Mutu*, teolog absolut de Blaș, la 16 septembrie ș'a cununat cu *dșóra Elena Roman* în Birghiș. — *Dl Ioan Muntean*, învățător în Cugir, la 30 septembrie ș'a cununat cu *dșóra Otilia Cașolțan* în Sebeșul-săsesc. — *Dl Corneliu Strimbei*, teolog absolvent al diecesei Lugoșului, ș-a încredințat de soție pe *dșóra Iustina Lepa* din Oravița. — *Dșóra Iulia Iovescu*, fiica dlui Dragan Iovescu, supralocotent c. r. în pensinua la Lugoș, la 24 septembrie ș'a serbat în St. Petersburg cununia cu dl Iuliu Liliensfeld, supralocotent imp. rusec și secretar la ministerul de marină în St. Petersburg.

Impăratul Germaniei la Viena. Evenimentul de frunte al săptămânei trecute este visita împăratului Vilhelm II la curtea din Viena. Înaltul oșpe a sosit de către München, la 3 octombrie, în Viena, unde a fost întâmpinat cu mare pompă și unde i s'au făcut un șir de festivități. Densul a distins cu decorațiuni pe ministrul de externe Kalnoky și pe ministrul president Tisza.

Principele de Wales la Sinaia. Moștenitorul de tron engles a petrecut câteva zile în săptămâna trecută la Sinaia, unde s'au dat în onoarea lui prânzuri de gală și s'au aranjat reprezentațiuni teatrale în limba engleză, în o zi s'a făcut ș-o vânătoare.

Statua lui Miron Costin. Dumineca trecută ș'a inaugurat statua lui Miron Costin, așezată în piața primăriei din Iași. Au asistat elevii tuturor școlilor din Iași, reprezentanții presei, delegațiunea Academiei, corpul profesoral etc. Au vorbit cu acesta ocaziune dnii V. Ureche, M. Cogălnicenu, N. Ionescu și V. Pogor. S'era ș'a dat un mare banchet la otelul Traian.

Processe de presă. Curia r., la cererea de nullitate a învățătorului Stefan Albu, condamnat pentru delict de presă comis prin un articol din „Romänische Revue”, la închisoare de un an și la amendă de 500 fl., a nimicit sentința și procedura tribunalului cu jurați din Arad și va cercă ministrul de justiție ca să delegheze un alt tribunal cu jurați. — La 17 l. c. se

va pertractă la tribunalul cu jurați din Cluș procesul de presă intentat de avocatul din Abrud dl Iosif Crișan contra diarului „Tribuna” pentru un articol publicat de învățătorul George Candrea.

Podul peste Manoha. încă de mult timp se agită chestiunea de a reuni Englitera cu continentul printr'un tunel submarin, seu printr'un pod metalic de 35 kilometri. Acest din urmă proiect pare a avé mai multă reușită. În capul acestei afaceri se găsesc oameni cari inspiră cea mai mare incredere. Din partea francesilor sânt: Amiralul Cloué și dl Hersent, antreprenorul lucrărilor canalului de Suez, a portului de Anvers, etc.; ér din partea englesilor sânt: dnii ingineri Fowler și Bacer, a căror minte și competență sânt indiscutabile. Tabla podului are 30 metri lărgime, astfel că se vor puté face 4 drumuri de fer. un drum pentru inspecțiuni și pentru oamenii cari vor umblă pe jos. Cheltuiala totală la construirea acestui pod este calculată la un miliard.

Culmea entusiasmului. Celebra tragediană, dôrna Wolter pôte nu se va mândri pré mult când va află de adorătorul ei despre care s'atinge în următórea relațiune, de și nu se pôte negă că datorința d'a admiră pe tragediană a petruns chiar până în cercurile din care face parte Sigismund Paknitschka. Acest bărbat pedepsit în mai multe rânduri pentru diferite deliecte, și espulsat din Austria inferióră, a devenit la Viena și a fost arestat pentru călcarea ordinului de espulsare. Cu toate că-și schimbase esteriorul, punénd o perucă și o păreche de ochilari mari, un detectif îl recunoscuse și-l conduse la prefectura poliției. Acolo, întrebat pentru ce a revenit la Viena în contra ordinului care îi interdișe șederea aici, se justifică, respundénd, că din juneța lui nutrise cea mai mare dorință a vedé pe Wolter într'un rol tragic la teatrul curței, dar că din lipsă de bani nu i-a fost nici odată cu puțință a-și satisface pofta. Acum după ce în fine a isbutit a câștigă câți-va florini, a voit să-și procure acea plăcere artistică, promițénd, că după satisfacerea gustului seu se va reintórce în satul seu natal seu la ori-ce alt loc afară din Austria inferióră. N'am putut află decât poliția i-a acordat voia d'a admiră pe dôrna Wolter.

Ortografia ca motiv de duel. Pentru câte lucruri de nimic nu s'au bătut oamenii în duel! Cunoscută este anecdota unui engles care ș'a bătut de șapte ori spre a dovedi, că Dante ar fi fost un poet mai mare decât Ariosto, și care la mórtea lui a mărturisit că n'a citit nici pe unul nici pe altul. Deunăđi, un duel între doi medici secundari al unui spital militar, anume Lichtscheid și Stempfl, a produs o senzațiune justificată nu atât pentru raritatea unui duel între medici, decât pentru motivul ciudat, ortografia, care l'a provocat. Medicul secundar Stempfl înlocuise pe medicul secundar Lichtscheid în serviciul de inspecțiune al spitalului. Lichtscheid, în timpul inspecțiunii sale, promise în spital p'un soldat de infanterie, bolnav de disenterie, și scrisese în raportul respectiv, în loc de „dysenterie” „dysentherie”. Stempfl, băgând de sémă prisosul literei h, făcú colegului seu gluméța observațiune: Ce mai medic ești! scrii dysenterie c'un h! Acesta n'aș fi așteptat dela tine”. Medicul Lichtscheid se supérá d'acésta observațiune gluméța și replică; apoi din vorbă în vorbă medicii se aprinseră din ce în ce mai mult și dintr'o întemplare nenorocosă întră un soldat al serviciului sanitar tocmai în momentul fatal când Stempfl aruncase colegului seu un epitet care în nici un chip nu se pôte califică de flaterie. Medicul secundar Lichtscheid se grăbi a face un raport oficial prin care aretă că medicul secundar Stempfl îl ofensase în prezența unui subordnat. Resultatul erá un duel care, precum se

obiceiunește între oficeri, trebuia să se facă cu săbiile. Lichtscheid, necunoscând maniera armelor mai bine decât ortografia, fu nevoit a lua mai întâi lecțiuni de scrimă, și are să atribuie lipsei de practică rănile grave primite și datorite unui h de prisos.

Emanciparea femellor. Dilele trecute s'a ținut la Chicago o mare intrunire de femei, cari discutau cu multă vehemență asupra nedreptății ce se face secului frumos, neadmitându-l în luptele electorale: »Bărbații, tună orătorea de pe înălțimea tribunei, ne cred în toate privințele inferioare. Parlamentul ne este închis, la alegeri ne este interzis de a ne pronunța și noi, și toate funcțiunile statului sunt usurpate de secul cel tare. Tare? De ce? Să ne primescă în armată, și să vedem, decă în cas de resoiu nu ne vom face datoria alături cu bărbații. Cine susține, că ne lipsește curagiul? În momentul acesta, un șorece mare eși de sub tribuna, pe care vorbea orătorea. Cu un strigăt de grăză orătorea sări peste rampă și se repeși la usă. Un șorece!.. Un șorece!.. resună în toate părțile. Se făcu o învălmășelă mare, câte-va femei leșinară, érá celelalte o luară la fugă. Și după câte-va minute sala érá golă, meetingul se sfărși, ér șorecele remase singur stăpân pe situație.

Necrolog. Iulia Hașdeu, fiica dlui B. P. Hașdeu, absolventă la școla de inalte studii din Paris, a încetat din viață la București, în etate abia de 19 ani, în ajunul de a primi titlul de doctor în litere și filosofie la universitatea din Paris unde studiase. În mormântarea s'a făcut în 1 octombrie, oficiând episcopul argeșului. Dl Mumuiian, șeful uneia din secțiunile Archivelor, a narat viața tinerei copile, lacrimile rourau din ochii tuturor. Corpul universitar și corpul profesoral în genere merșeră să aducă părinților abătuți espresiunea durerii lor. Pe un car alb, încărcat de corone și de flori, și purtat de patru cai albi, cu panglicele purtate de tinere fete și de studenți, membri ai societății Unirea, plecă pentru ultima călătorie cadavrul tinerei copile. La Academie dl Ionescu Gion a rostit un discurs funebral. Ne asociăm și noi la doliul părinților.

Felurimi.

Nevestele invețaților. Cei mai mulți ómeni de științe și-au luat, după vorba lui Gellert, câte o nevastă. Éta câte-va pilde despre traiul lor: Poetul Ambrosius se plângea în versuri, că nevasta rea își mănâncă inima și trupul. Bibliotecarul Lambecius trăi cu ea 14 zile, o părăsi în Hamburg și fugi în Viena. Așa i-se întemplă și lui Milton, cântărețul »paradisului pierdut«. După un sfert de an îi fugi nevasta. Dar mai târziu se întórse ea érá, se rugă de iertare și Mitlon se invoi să mai sufere câtăva vreme nebuniile ei. Murind ea apoi, poetul se însură din nou. Invețatul Henning s'a despărțit curând de nevastă-sa. Iuristul Friedlieb dicea, că omul face păcat de mórte, de nu-și bate cum trebuie femeia. Metodul lui îl găsiá cu cale și-l aplicá și dr. Nicolae Mádler. Bătăile a trebuit să le plătescă inse cu 10 taleri — înaintea juriului. — Dar spunând câte-va posomorite pilde, nu voim a dice, că toate căsătoriile invețaților sânt nefericite. Așa traiul ce duse dr. Ión de St. Gregorio a fost adevărat trai dulce. Bettina, nevasta lui, érá atât de iscusită în științele juridice, încât în absența bărbatu-seu, ținea ea prelegeri cu școlarii lui. Invețatul predicator Simon Browne și-a pierdut mintea de jumătate, când a murit nevastă-sa. El dicea, că puterea cugetului i-s'a nimicit și că nimic

nu pricepe și nu știe ce vorbește, măcar că vorba lui o socotiau toți de dréptă și sănătósă. Aste doué exemple le poți socoti de o ilustrare a cuvintelor lui Schakespeare: »Direcțiunile egale ale spiritelor fac în viață legături fericite«. Fost-au apoi și invetați, cari multă vreme nu perdeau cu nevestele lor. Wilhelm Buddeus, care studiá câte 14 césuri pe totá ziua, se intristá amar, că în ziua de cununie nu putú să یتسك, decât numai 4 óre, — cu tóte că aplecările și dragostea, ce avea pentru soția sa, nu i-le póte nimeni tăgádui. — Marelli érá eufundat în cugetări, când i-se aduse vestea, că nevastă-sa stá să móră. »Viu« díse el, dară se puse să scrie mai întâi câte-va idei, ce-i plesniră chiar atunci prin minte. Nu sfărșise încă și i-se aduse vestea, că nevastă-sa a murit. El díse: »Érá femeé bună sermana și me dóre inima, că a murit«, apoi aședându-se la mésză scrise mai departe studiile sale. — Maria Kunitz, care studiá astronomia și astrologia, se mărítase după un doctor, Ilie de Löwen. Nóptea ea se urcá în observator și obositá durmiá și se odihnía ziua; nóptea se odihnía și durmiá Ilie, ér ziua umblá pela bolnavii sei, așa că puțin se puteau zări ei și puțin își făceau unul cu altul de lucru. Așa își duc traiul ómenii invetați mai mult, decât trebuie să fie! . . .

O plantă care umblă. Cunósceți în păduri o plantă vivace al cărei trunchiu nu stá nici odátá doi ani d'a rëndul în același loc? Da, respunde Mușul familielor. Acésta plantă este un fel de ghiocel (*convallaria polygonatum*), numit de popor pecetea lui Solomon. Acest nume este datorit dispozițiunii particulare a rădăcinei séu rhisamei, care este alcătuită din niște noduri succesive, seménând puțin cu pecetea cari odinióră s'atérnau la lanțurile de césornic. Acésta rădăcină, din vârful căreia ese trunchiul unic, care pórtá foile și florile în clopoței albicioși, creșce în fie-care an cât lungimea unuia din aceste noduri, pe care trunchiul uscându-se, lasá un fel de semn séu bubă. Écă dar, cum acésta plantă, de și remâne aceeași, își schimbá locul în fie-care an. Se pot desgropá unele din aceste rădăcini, cari au pe dênsele câte 15 și 20 de noduri, despărțite unele de altele de doué centimetre. Planta, prin urmare, datéză de 15 ori 20 de ani; ér ultimul seu trunchiu anual stá într'o depártare de 30 séu 40 centimetri, de primul trunchiu eșit în anul dintei.

Călindarul săptămânei.

Ziua sept.	Călindarul vechiu	Călind nou
Duminea 15 după Rusalii, Ev. dela Luca c. 5, st. 1, gl. 6, a inv. 4		
Duminea	25 Cuv. Eufrosina	7 Amalia, Ch.
Luni	26 † Adorm. S. Ioan Ev.	8 Brigita
Martți	27 † Mart. Calistrat	9 Dionisie
Mercuri	28 Par. Chariton	10 Gedeon
Joi	29 Cuv. Chiriac	11 Burchard
Vineri	30 Mart. Grigorie	12 Macsimilian
Sămbătă	1 Ap. Anania	13 Eduard

Trellunul iul—sept. se 'nceie cu nr. acesta. Rugăm pe abonații noștri să-și innoescă de timpuriu abonamentele; cei ce nu mai vor să fie abonați, binevoescă a ne innapoiá nr. viitor. Dela aceia, cari nu ne vor trimite abonamentul, dar vor primí fóia, vom încassá costul cu rambursă postală.

Proprietar, redactor respundător și editor: **IOSIF VULCAN.**

Cu tipariul lui Otto Húgel în Oradea-mare.